

12. april 2011

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Ungdomsinstitutionen Egelys sikrede afdelinger den 12. december 2007

OPFØLGNING

J.nr. 2007-3697-628/PK3

Indholdsfortegnelse

Ad 2.	Generelt	2
Ad 3.2.	Bygninger og gangarealer	5
Ad 3.3.	De unges værelser	6
Ad 3.4.	Skolestuerne (og undervisning)	6
Ad 3.5.	Motionsrum	8
Ad 3.7.	Opholds- og spisestue	9
Ad 3.8.	Værksted (og størrelsen af MFY)	10
Ad 3.10.	Gymnastiksal	10
Ad 3.11.	Isolationsrum	11
Ad 3.13.	Personaleforhold mv.	11
Ad 4.1.	Egelys udredningsprojekt med ungdomspsykiatrisk afdeling i Odense	15
Ad 4.2.	Det samlede antal af pladser i sikrede afdelinger/institutioner	15
Ad 4.3.	Regionsamarbejde om større ensartethed de sikrede institutioner imellem.....	16
Ad 5.	Beskæftigelse og undervisning – lommepenge/arbejdspenge	17
Ad 6.	Fritidsaktiviteter og fællesskab	20
Ad 7.1.	Besøg.....	23
Ad 7.2.	Telefonering	26
Ad 7.3.	Udgang	26
Ad 8.	Euforiserende stoffer mv.....	28
Ad 8.1.	Medicinhåndtering	28
Ad 9.	Vold mv	29
Ad 10.	Købmandshandel.....	32
Ad 11.	Vejledning til de unge og forældrene om magtanvendelsesbekendtgørelsens regler mv.	32
Ad 12.	Tilsyn.....	32
Ad 13.	Beslutningen om at afstå fra den almindelige gennemgang af sager om magtanvendelse	35
Ad 13.1.	To konkrete tilfælde af magtanvendelse – herunder et tilfælde af indelåsning af en ung på værelset.....	35
Ad 13.2.	Regionens tilsyn med Egelys anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen	39
Opfølgning	41
Underretning	41

Den 14. april 2010 afgav jeg endelig rapport om min inspektion den 12. december 2007 af Ungdomsinstitutionen Egelys sikrede afdelinger. I rapporten bad jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har herefter modtaget en udtalelse af 28. juni 2010 fra Justitsministeriet, to udtalelser af 30. juni 2010 fra henholdsvis Egely og Region Syddanmark samt en udtalelse af 26. oktober 2010 fra Socialministeriet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 2. Generelt

Jeg anførte i rapporten at jeg forstod på Egelys ledelse at den gennemsnitlige opholdstid på Egely ligger på ca. to måneder, og at min medarbejder havde noteret sig et tal for 2006 på 57 dage. Jeg bad Egely om nærmere oplysninger om antallet af anbringelser og den gennemsnitlige opholdstid på Egelys sikrede afdelinger for årene 2008-2009.

Egely har oplyst at den gennemsnitlige opholdstid for 2008 og 2009 er 64, henholdsvis 68 dage (i afrundede tal).

Jeg har noteret mig det oplyste og har bemærket mig at den gennemsnitlige opholdstid umiddelbart synes at være svagt stigende.

Egely har ikke besvaret spørgsmålet om antallet af anbringelser. Det fremgår imidlertid af regionernes statistik for de sikrede institutioner fra 2009 at der dette år var 117 anbringelser på Egely (med i alt 7.984 opholdsdage). De tilsvarende tal for 2008 er 129 anbringelser/8.237 opholdsdage.

Også dette har jeg noteret mig.

Jeg anførte i rapporten at opholdstiderne på Egely umiddelbart synes noget længere end på mange af de øvrige sikrede institutioner (Koglen 44,5 dage, Grenen 39 dage og Sølager ca. 36 dage). Jeg anførte samtidig at jeg er opmærksom på at Egely – i lighed med Grenen, men i modsætning til Bakkegården mfl. – har en særlig sikret afdeling.

Hvis tallene for 2008-09 ikke afveg væsentligt i nedadgående retning fra de tal der blev opgivet under inspektionen, bad jeg Egely og regionen om udtalelser om baggrunden for de tilsyneladende noget længere generelle opholdstider på Egely.

Egely har oplyst at statistikken for 2008 viser at det primært er anbringelserne i varetægtssurrogat der bringer de gennemsnitlige opholdstider på Egely højere op end i de øvrige sikrede institutioner. Egely har – ligesom jeg selv har gjort det – peget på at fem af pladserne på Egely er særligt sikrede pladser, men har samtidig anført at Egely ikke har statistisk materiale til at dokumentere dette.

Regionen har ikke udtalt sig om dette spørgsmål.

Jeg har noteret mig at der umiddelbart ikke kan gives nogen (entydig) forklaring på de tilsyneladende noget længere generelle opholdstider på Egely.

Jeg gik i rapporten ud fra at nyansatte på Egely – i lighed med de nyansatte på Bakkegården – får magtanvendelsesbekendtgørelsen mv. udleveret når den pågældende tiltræder, men jeg bad for en god ordens skyld om nærmere oplysninger om hvilket materiale Egely udleverer til nyansatte.

Egely har oplyst at alle nyansatte ved ansættelsen får udleveret magtanvendelsesbekendtgørelsen af sin nærmeste leder (og skal kvittere for modtagelsen).

Dette har jeg noteret mig.

Jeg gik i rapporten ud fra at Egely på baggrund af regionens kritik – i tilsynsrapport af 30. juni 2008 hvorefter introduktion til magtanvendelse efter 6 måneders ansættelse er for sent – havde fremrykket tidspunktet for introduktion af nye medarbejdere til magtanvendelse. Jeg bad dog samtidig Egely og regionen om at oplyse om jeg havde forstået dette rigtigt.

Dette har Egely med en henvisning til bilag A.1.1 bekræftet.

Regionen har henholdt sig til det som Egely har anført.

Det nævnte bilag ("Indsats for håndtering og støtte til afdelingspersonale i forbindelse med konflikter og magtanvendelse") fulgte ikke med i første omgang, og jeg har derfor den 4. marts 2011 efter telefonisk anmodning modtaget dette direkte fra Egely.

Af bilaget fremgår det

- at alt afdelingspersonale ved ansættelse modtager og kvitterer for bekendtgørelsen om magtanvendelse
- at afdelingslederen er "omdrejningspunktet omkring indberetning af magtanvendelser"
- at konfliktsituationer og magtanvendelse løbende behandles på personalemøder og i sikkerhedsorganisationen
- at træning i konflikthåndtering og voldsforebyggelse kan rekvireres efter behov og
- at alle medarbejdere tilbydes systematisk faglig supervision.

Bilaget synes derimod ikke at indebære at nyansatte automatisk – og inden for den første tid af ansættelsen – gennemgår en "egentlig introduktion" til magtanvendelse således som Egelys og regionens svar ellers umiddelbart synes at forudsætte.

Jeg anbefaler at Egely og regionen overvejer dette spørgsmål nærmere i lyset af det som jeg har anført i inspektionsrapporten, men foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Jeg bemærkede i rapporten at der på Egelys hjemmeside – i et notat til kommunerne om mulighederne for anbringelse af børn og unge på Egely – var henvist til den tidligere magtanvendelsesbekendtgørelse (bekendtgørelse 1613/2006) og ikke den nugældende.

Jeg gik ud fra at Egely ville gennemgå hjemmesiden og korrigere oplysningerne på siden i lyset af reglerne i den nugældende bekendtgørelse, og jeg bad Egely om at oplyse mig om hvad der herefter var sket.

Egely har (i brevet af 30. juni 2010) oplyst at have iværksat de nødvendige rettelser, og at hjemmesiden i øvrigt var ved at blive gennemgået.

Jeg har ved opslag på hjemmesiden fået bekræftet at notatet er rettet til (og at notatet nu indeholder en henvisning til den nyeste magtanvendelsesbekendtgørelse – nr. 1093/2010).

Jeg har dog samtidig konstateret at den nævnte (tidligere) magtanvendelsesbekendtgørelse fra 2006 fortsat er nævnt i f.eks. notatet med klagevejledning til de unges forældre uanset at notatet ses at være rettet til den 30. maj 2010. Jeg sigter til at 2006-bekendtgørelsen den 9. juli 2007 blev ophævet og erstattet af magtanvendelsesbekendtgørelse nr. 893/2007.

Jeg går imidlertid ud fra at Egelys arbejde med at korrigere oplysningerne på hjemmesiden fortsætter, og jeg foretager mig ikke mere på dette punkt på nuværende tidspunkt.

Ad 3.2. Bygninger og gangarealer

Den repræsentant for den særligt sikrede afdeling som jeg talte med under inspektionen, anførte at de unge mangler en form for halvtag i gårdhaven sådan at de unge – og herunder de unge rygere – kan stå i læ for en byge. Jeg bad Egely og regionen om en udtalelse herom.

Egely har med henvisning til Egelys rygepolitik anført at et sådant halvtag ville modarbejde institutionens målsætning om en røgfri institution (jf. bilag A.2 om Egelys rygepolitik). Egely har derfor besluttet ikke at følge dette ønske fra de unge i den særligt sikrede afdeling.

Regionen har anført at regionen har taget beslutningen til efterretning idet regionen samtidig har anerkendt at det alene tilkommer Egely at træffe beslutning i en sådan sag.

Jeg tager ligesom regionen Egelys beslutning til efterretning og ligeledes den forudsætning som ligger til grund herfor: At halvtaget først og fremmest ville tjene rygenes interesser. Og jeg foretager mig ikke mere i forhold til de unges ønske om et halvtag.

Ad 3.3. De unges værelser

Flere af de unge repræsentanter som jeg talte med under inspektionen, nævnte problemer med udluftning; og det ikke kun på de unges værelser. Det blev under den afsluttende samtale oplyst at der er sat godt 2 mio. kr. af til at få løst ventilationsproblemerne på Egely, som i øvrigt også havde givet Arbejdstilsynet anledning til et påbud.

Jeg gik i rapporten ud fra at problemerne med udluftning/ventilationen på Egely var blevet løst, men bad for en god ordens skyld Egely og regionen om at bekræfte dette.

Egely og regionen har bekræftet dette, hvilket jeg har noteret mig.

Jeg har endvidere noteret mig at Egely har bekræftet min formodning om at madrasser, dyner og puder er lavet af brandhæmmende materialer.

Ad 3.4. Skolestuerne (og undervisning)

På baggrund af oplysningerne under inspektionen om at undervisningen foregik med tre lektioner om dagen, spurgte jeg Egely og regionen om hvorvidt den undervisning der tilbydes de unge, er tilstrækkelig til at opfylde de lovmæssige krav (jf. folkeskoleloven og Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 1375/2005 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand – nu bekendtgørelse nr. 885/2010).

Egely har detaljeret redegjort for indholdet af undervisningen på de sikrede afdelinger og har henvist til Egelys skolebeskrivelse (bilag A.3), hvor der er henvist til folkeskolelovens § 20, stk. 3-5), men Egely har samtidig peget på at de unges ind- og udskrivningstidspunkt normalt kun er kendt i kort tiden forinden "(fra få timer til få dage)".

Jeg går ud fra at Egely dermed hentyder til de unge der er anbragt på Egely i varetægtssurrogat (som der er flest af).

Region Syddanmark har på dette punkt henholdt sig til Egelys svar, og emnet er ikke taget op i Socialministeriets udtalelse til mig.

Hvad mit spørgsmål om overenskomst med Middelfart Kommune angår, har Egely henvist til regionens svar.

Regionen har på dette punkt oplyst at regionen

"har etableret kontakt til Middelfart Kommune, og der vil blive afholdt møde vedr. skoleoverenskomst primo august 2010".

Egelys svar – og dermed også regionens svar – indeholder ikke en udtrykkelig stillingtagen til om undervisningen på Egely er tilstrækkelig til at opfylde de lovmæssige krav således som jeg bad om i rapporten. Jeg lægger imidlertid til grund at dette er tilfældet. Jeg går endvidere ud fra at der nu er indgået en overenskomst med Middelfart Kommune og foretager mig ikke mere.

I rapporten medtog jeg et citat fra min opfølgingsrapport nr. 2 af 13. maj 2009 om min inspektion den 6. oktober 2005 af Bakkegården.

Jeg kan til orientering oplyse at jeg i opfølgingsrapport nr. 3 af 8. september 2010 (om Bakkegården) bl.a. har skrevet følgende om undervisningen dér:

"I opfølgingsrapport nr. 2 bad jeg om regionens og ministeriets bemærkninger til Bakkegårdens oplysning om at der til stadighed var en kø af unge som ønskede mere undervisning end de 48 timers undervisning pr. uge som Bakkegården var i stand til at tilbyde.

Regionen oplyste hertil at det på Bakkegården var besluttet at tilbyde alle unge undervisning, uanset om de lovgivningsmæssigt havde krav herpå. Dette medfører et større pres på skoledelen og kan gøre det vanskeligt at leve op til lovgivningens krav om timetal. Bakkegården var ved at undersøge mulighederne for – inden for det eksisterende budget – at allokere yderligere ressourcer til undervisning.

Jeg tilsluttede mig Velfærdsministeriets bekymring om hvorvidt Bakkegårdens ressourcer ville vise sig at være tilstrækkelige til at tilbyde undervisning også til unge over den undervisningspligtige alder, men meddelte at jeg ville afvente resultatet af Bakkegårdens undersøgelse før jeg tog stilling til om jeg ville have grundlag for at foretage mig yderligere vedrørende dette spørgsmål.

Bakkegården har nu oplyst at institutionen i den forløbne tid ikke har allokeret yderligere ressourcer til undervisning, og at institutionen i mellemtiden har indgået driftsoverenskomst med Odsherred Kommune.

Regionen har anført at regeringen i oktober 2009 i forbindelse med et udspil om ungdomskriminalitet tilkendegav at "regeringen vil sikre, at alle unge, der er anbragt i Kriminalforsorgens institutioner, efter behov får tilbud om skolegang til og med 10. klasses niveau, uanset den unges alder og uanset antallet af år, den unge har været indskrevet i skole". Regionen har endvidere anført at Danske Regioner har henstillet til at denne ret tillige ville gælde for unge anbragt på de sikrede institutioner.

Endelig har regionen anført at Danske Regioner har bedt Danmarks Pædagogiske Universitet om at gennemføre et forskningsprojekt, "Fra udsat til motiveret", om undervisning af unge på de sikrede institutioner, og herunder Bakkegården.

Region Sjælland har under henvisning til ovenstående fundet det hensigtsmæssigt at afvente dels en udmøntning af regeringsudspillet, dels resultaterne af forskningsprojektet (forventeligt i sommeren 2010) om undervisning på de sikrede institutioner inden der træffes beslutning om en eventuel ændring af skoletilbuddet på Bakkegården.

Jeg er enig med regionen heri. Jeg afventer herefter at regionen orienterer mig om hvad resultatet af forskningsprojektet giver Bakkegården og regionen anledning til."

Jeg har endnu ikke modtaget svar på min opfølgingsrapport nr. 3 om Bakkegården.

Ad 3.5. Motionsrum

Under samtalerne med repræsentanterne for de unge, og under den afsluttende samtale med ledelsen, blev udstyret i motionsrummene berørt, og ledelsen oplyste at ledelsen nærmere ville undersøge hvorfor der var forskel i udstyret i de enkelte motionsrum, og på hvilken måde rummene blev brugt.

Jeg bad i rapporten Egely om at oplyse hvad undersøgelsen havde ført til, og jeg bad endvidere Egely om oplysninger om motionsudstyret i de fire motionsrum på rapporttidspunktet – og herunder oplysninger om udstyrets stand.

Jeg bad desuden Egely om at oplyse hvordan motionsrummene blev brugt på tidspunktet for afgivelse af den endelige rapport.

Egely har ikke besvaret alle mine spørgsmål, men har nøjedes med at oplyse at motionsrummene i dag er "ret ens mht. til udstyr og funktion", at der er brugbare motionsredskaber i alle fire motionsrum, at rummene endvidere kan bruges til pc-spil, og at en meget væsentlig del af motionsaktiviteterne i øvrigt foregår uden for afdelingerne i de fælles idrætsområder.

Regionen har ikke kommenteret Egelys svar.

På inspektionstidspunktet samlede opmærksomheden sig navnlig om det meget nedslidte motionsrum i afsnit A, der efter det oplyste slet ikke blev brugt (og til dels motionsrummet i afsnit B).

Det fremgår ikke af Egelys svar om det forhold at motionsrummene nu er "ret ens" med hensyn til udstyr og funktion, betyder at de ringeste motionsrum er blevet opgraderet. Jeg går imidlertid ud fra at det er tilfældet og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Jeg bemærker i øvrigt at jeg går ud fra at de unge på Egely ikke har kunnet dyrke megen udendørs motion i de seneste adskillige måneder, og at bemærkningen om motion "uden for afdelingerne" således navnlig betyder motion i gymnastiksalen (i hvert fald i vinterhalvåret).

Ad 3.7. Opholds- og spisestue

Repræsentanten for de unge på den særligt sikrede afdeling efterlyste under min samtale med ham at der kom nye lænestole og sofa på afdelingen. Han henviste til at de eksisterende møbler var beskadiget. Ledelsen oplyste under den afsluttende samtale at møblerne, der som nævnt i rapporten er lavet af brandhæmmende materiale, ikke umiddelbart kan ombetrækkes, og at ledelsen var "på udkig" efter mere solide alternativer til de eksisterende møbler.

I mit efterfølgende brev til den pågældende unge meddelte jeg at jeg havde noteret mig at ledelsen var opmærksom på problemet, og at jeg ville overveje om der var grundlag for at gå videre med dette spørgsmål i rapporten om inspektionen.

Jeg bad på den baggrund Egely om at oplyse hvad der videre var sket på dette punkt.

Egely har oplyst at møblementet nu er udskiftet, og jeg foretager mig allerede derfor ikke mere på dette punkt.

Ad 3.8. Værksted (og størrelsen af MFY)

Spørgsmålet om størrelsen af den såkaldte motivationsfremmende ydelse (MFY) blev under inspektionen bragt op af en af repræsentanterne for de unge som jeg talte med. Ledelsen oplyste under det afsluttende møde at man ville overveje om beløbet, som ikke var blevet forhøjet i en årrække, burde reguleres, og jeg bad i rapporten Egely om at oplyse hvad der videre var sket i sagen.

Egely har oplyst at "udbetaling af lommepenge følger det til enhver tid cirkulærebestemte beløb".

Regionen har ikke fremsat bemærkninger hertil.

Jeg forstod under inspektionen at MFY er en særlig ydelse der ikke kan sammenlignes med – og ligger udover – de centralt fastsatte lommepenge. Jeg henviser også til det som jeg med henvisning til Egelys ledelse har refereret i rapporten: at beløbet "ikke var blevet forhøjet i en årrække".

Det synes som om Egely og jeg taler forbi hinanden. Jeg har imidlertid noteret mig det som Egely har anført, og foretager mig ikke mere på dette punkt.

Ad 3.10. Gymnastiksal

Egelys ledelse oplyste under inspektionen at gulvet i gymnastiksalen både var for dårligt og for hårdt og derfor burde skiftes ud. Og jeg bad – medmindre gulvet i mellemtiden var blevet skiftet – om regionens bemærkninger hertil.

Egely har oplyst at det har været undersøgt om gulvet opfylder kravene til idrætsgulve generelt, at dette er tilfældet, og at gulvet derfor ikke er blevet skiftet ud. Egely har endvidere oplyst at der – på baggrund, forstår jeg, af det noget hårde gulv – er lavet procedure for personalets og de unges opvarmning.

Regionen har henholdt sig til Egelys svar.

Jeg har noteret mig svaret og foretager mig ikke mere på dette punkt.

Ad 3.11. Isolationsrum

Jeg gik i rapporten ud fra at Egely efter fast praksis afprøver kaldeanlægget inden en ung sættes ind i isolationsrummet. Jeg bad dog om oplysning herom.

Jeg bad endvidere Egely om at oplyse om Egely også rutinemæssigt (og jævnligt) kontrollerer kaldeanlæggene med henblik på at sikre at isolationsrummet til enhver tid – om nødvendigt – vil kunne tages i brug.

Egely har oplyst at kaldeanlæggene i isolationsrummene på nuværende tidspunkt indgår i den daglige afprøvning af kaldeanlæg.

Dette har jeg noteret mig.

Jeg anførte endvidere i rapporten at jeg og mine medarbejdere under inspektionen havde bemærket os at der i isolationsrummet i afsnit B var to huller i loftet, at dette var blevet nævnt under rundgangen på institutionen, og at jeg gik ud fra at forholdet var blevet udbedret på tidspunktet for rapporten.

Tilsvarende gjaldt en sprække i isolationsrummet i den særligt sikrede afdeling.

Jeg bad for en ordens skyld om Egelys bemærkninger til disse to forhold.

Egely har oplyst at begge forhold er blevet udbedret.

Dette tager jeg til efterretning. Jeg går endvidere ud fra at det beror på en slåfejl fra Egelys side at den nævnte sprække (ligeledes) er henført til isolationsrummet i afsnit B – og ikke til isolationsrummet i den særligt sikrede afdeling.

Ad 3.13. Personaleforhold mv.

Ifølge en rapport fra det tidligere Fyns Amts tilsynsbesøg på Egely den 24. maj 2006 var Egelys sikrede afdelinger – på daværende tidspunkt – normeret til 76 stillinger (heraf 22 til de 5 særligt sikrede pladser). Da det ikke fremgår af rapporten om for-

standeren, viceforstanderen og det administrative personale – der også har funktioner i forhold til Egelys åbne afdelinger – indgik i de 76 stillinger, bad jeg om nærmere oplysninger herom.

Jeg bad desuden om at modtage de aktuelle tal for normeringen af de lukkede afdelinger/afsnit.

Egely har oplyst at ledelsen og det administrative personale er indgået i de 76 stillinger der er nævnt i rapporten fra 2006, og at det tilsvarende tal i 2009 er opgjort til (knap) 78,5 årsværk.

Jeg har noteret mig svaret.

Egely har om personalegennemstrømningen på forespørgsel oplyst at der i 2007-2009 er fratrådt henholdsvis 22, 20 og 26 medarbejdere, og at tallene er bruttotal forstået på den måde at der også kan indgå fratrådte praktikanter i tallene og medarbejdere der har skiftet til en anden afdeling under Egely.

Også disse tal har jeg noteret mig – og herunder at tallene, uanset at de er bruttotal, alt andet lige er sammenlignelige.

Om spørgsmålet om sygefravær skrev jeg følgende i rapporten:

”Ifølge MED-udvalget har der også været et stigende sygefravær i 2007 (10 pct. højere end i 2006) hvilket også skulle fremgå af Egelys arbejdspladsvurdering (APV). Det blev endvidere oplyst at APV'en har ført til udfærdigelse af en handleplan i forhold til det psykiske arbejdsmiljø, og at en konsulent fra Region Syddanmark fører et særligt tilsyn med Egely på dette område.

Jeg beder på denne baggrund Region Syddanmark om nærmere oplysninger om de ovenfor nævnte tiltag. Jeg beder endvidere Egely og regionen om udtalelser om det psykiske arbejdsmiljø på Egely på daværende tidspunkt – og nu.”

Egely har som svar herpå dels henvist til bilag A.4.1.1 – bilag A 4.2.3 (Egelys egen arbejdspladsvurdering – dækkende alle fire lukkede afsnit/afdelinger), dels oplyst at sygefraværet (i samtlige afdelinger – herunder de åbne) har været jævnt faldende fra

13,86 % i 2007, til 11,52 % og 9,89 % i 2008 og 2009. Egely har endvidere anført følgende (om det psykiske arbejdsmiljø):

”I forbindelse med tilbagemelding til Arbejdstilsynet, jf. brev af 27-10-2009 fremgår følgende af konklusionen i brevet: 'Der kan konstateres en positiv udvikling i det psykiske arbejdsmiljø på institutionen.

Problemerne omkring socialrådgivernes arbejdsmiljø anses for løst. Problemerne i forhold til håndtering af konflikter er væsentligt reducerede. Løbende fokus på det psykiske arbejdsmiljø generelt og på uddannelse af medarbejderne specielt er en nødvendighed i arbejdet med vores målgruppe’.

Se endvidere vedlagte bilag i relation hertil (bilag A.5.1).

For så vidt angår krisehåndtering henvises til vedlagt krisepolitik (bilag A.5.2).”

Det fremgår af bilag A.5.1 at den nævnte tilbagemelding til Arbejdstilsynet – foruden af forstanderen – er underskrevet af medarbejdernes arbejdsmiljørepræsentant og af fællestillidsrepræsentanten.

Regionen har henvist til det som Egely har anført, og har supplerende udtalt at regionen til stadighed har fokus/er meget opmærksom på det psykiske arbejdsmiljø både ved besøg på Egely – og ved tilsyn med institutionen – og via information fra Egely i form af sygefravær mv. (herunder langtidssygd).

Regionen har understreget at det psykiske arbejdsmiljø indgår som en fast bestanddel i det anmeldte tilsyn.

Jeg har noteret mig de samstemmende vurderinger om at der er sket en vis eller måske nærmere en væsentlig forbedring af det psykiske arbejdsmiljø, og at regionen i sit tilsyn – desuagtet – fortsat er meget opmærksom herpå. Jeg bemærker dog samtidig at tallene for personalegennemstrømning ikke peger i samme retning. Jeg har endvidere noteret mig at det fremgår af oplysninger i pressen (Fyns Stiftstidende primo marts måned 2011) at Arbejdstilsynets seneste rapport, fra november måned 2010, ikke helt afspejler det billede som Egely og regionen har givet i udtalelserne til mig.

Det fremgår af Egelys arbejdspladsvurderinger (de 4 afsnit/afdelinger og det administrative personale) fra 2009 at følgende problemer har været gennemgående (eller i hvert fald har dækket 4 ud af de 5 arbejdspladsvurderinger):

- utilstrækkelig vikardækning
- overarbejde/inddragelse af fridage
- arbejdsmæssig kontakt med psykisk syge unge
- tilfredsstillende samspil mellem ansatte og øverste ledelse
- manglende hjælp/støtte fra øverste ledelse
- manglende påskønnelse af det udførte arbejde fra øverste ledelse
- samarbejdsproblemer/problemer med kommunikationen fra øverste ledelse

På det foreliggende grundlag synes vægten i problemløsningen – naturligt nok – at være lagt på det ledelsesmæssige niveau; bl.a. ved ansættelse af yderligere afdelingsledere og af en viceforstander, og på emnerne ansvar/kompetence og personlig/følelsesmæssig involvering (jf. bilag A.5.1 – den ovenfor nævnte tilbagemelding til Arbejdstilsynet).

Jeg har nedenfor nævnt enkelte problemer som umiddelbart ikke synes at være blevet behandlet i denne sammenhæng (men som jeg er klar over kan være taget op i anden sammenhæng).

- x. Enkelte medarbejdere har peget på at der er problemer på Egely i tilfælde af brand eller manglende orientering til og/eller manglende brandberedskab hos medarbejdere eller medarbejderne.
- y. Nogle medarbejdere har peget på at der er problemer på Egely i form af smittefare/hygieniserisici (en enkelt medarbejder har konkret peget på at der er rock-wool i luften i hallen).
- z. I Egelys afsnit A og B har flertallet af medarbejderne peget på at der er dårlige muligheder for efteruddannelse på Egely (mens medarbejderne i afsnit C har svaret præcist det modsatte) og
- æ. I afsnit A har flertallet og i afsnit C et større mindretal peget på at der er problemer/belastning i forbindelse med brug af tekniske hjælpemidler.

Jeg beder om Egelys kommentarer og/eller oplysninger til disse punkter og endvidere om en udtalelse fra regionen i den udstrækning Egelys kommentarer/oplysninger læg-

ger op til det. (Jeg bemærker om det sidste punkt (æ) at det måske ud fra forslagene til forbedringer fra afsnit A kan udledes at problemerne med brug af tekniske hjælpemidler drejer sig om computerproblemer).

Ad 4.1. Egelys udredningsprojekt med ungdomspsykiatrisk afdeling i Odense

Det blev under inspektionen oplyst at Egely har søgt satspuljemidler til et projekt sammen med Odense Universitetshospital, Ungdomspsykiatrisk Afdeling, om udredning/screening af de unge for psykiske problemer/lidelser med henblik på en bedre og mere målrettet behandling af denne gruppe.

Jeg gik i rapporten ud fra at projektet var afsluttet og bad Egely om nærmere oplysninger om resultaterne heraf.

Jeg har noteret mig Egelys oplysning om at resultatet af screeningsundersøgelsen endnu ikke foreligger (i hvert fald ikke på tidspunktet for Egelys udtalelse).

Jeg beder (fortsat) om underretning herom.

Ad 4.2. Det samlede antal af pladser i sikrede afdelinger/institutioner

Jeg kan – i fortsættelse af det som jeg har anført i rapporten – til yderligere orientering for Egely oplyse at Indenrigs- og Socialministeriet den 10. november 2009 meddelte mig at det nye udvalg i oktober 2009 havde udarbejdet en rapport om finansieringsreglerne for anbringelse af kriminelle unge. I rapporten havde udvalget skitseret forskellige alternative finansieringsmodeller der i større eller mindre grad ville styrke kommunernes incitament til at forebygge kriminalitet og afhjælpe flaskehalsproblemer.

Jeg bad efterfølgende Socialministeriet om at oplyse hvad der fra ministeriets side måtte blive foretaget i sagen.

I et brev af 12. oktober 2010 har Socialministeriet herefter oplyst følgende:

”Det kan oplyses, at udvalgets arbejde har indgået i forarbejdet til regeringens udspil om 'Mere konsekvens, opfølgning og omsorg – en markant styrket indsats mod ungdomskriminalitet' fra oktober 2009.

Det fremgår her, at 'For at tilskynde kommunerne til at styrke den forebyggende og tidlige indsats indføres der egenbetaling, så kommunerne skal betale en fast

takst, når unge fra kommunen opholder sig på sikrede afdelinger eller på kriminalforsorgens institutioner. Taksten skal på årsbasis udgøre mere end en mio. kr.

Ændringen vil samtidig give kommunerne incitament til hurtigt at finde en plads til kriminelle unge, som skal afsone en dom på en åben institution, hvilket vil bidrage til at afhjælpe de nuværende flaskehalsproblemer og ventetiden på sikrede institutioner. (...).”

Regeringens udspil er udmøntet i servicelovens § 174, stk. 5, og i § 53 i bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. De nye regler er trådt i kraft den 1. juli 2010.

Det fremgår af magtanvendelsesbekendtgørelsens § 53 at anbringelseskommunen skal betale en takst på 1,25 mio. kr. årligt (PL 2010) for hver ung der opholder sig på sikrede institutioner som led i varetægtsfængsling mv. og for hver 14-17 årig der afsoner en dom i kriminalforsorgens institutioner.

Jeg har med et brev af 10. januar 2011 noteret mig det oplyste over for Socialministeriet og har samtidig afsluttet sagen (j.nr. 2007-3346-628).

Ad 4.3. Regionsamarbejde om større ensartethed de sikrede institutioner imellem

Jeg noterede mig i rapporten at det tværregionale udviklingsarbejde ifølge kommissoriet skal føre til udvikling af fælles faglige standarder og uddannelsesaktiviteter, en beskrivelse af den (forskellige) pædagogiske praksis på de enkelte institutioner og en udvikling af institutionernes undervisning og beskæftigelse.

Ifølge kommissoriet skulle udviklingsarbejdet være færdigt i starten af 2008, og jeg bad derfor regionen om at oplyse hvad det tværregionale samarbejde havde ført til.

Regionen har oplyst at det tværregionale samarbejde

”beskæftiger sig (...) med og har ført til fælles forståelse for og indsigt i

- Den Danske Kvalitetsmodel
- Social indikator program (SIP sikret)
- Fælles uddannelse og efteruddannelse af personale
- Fælles standard for skoletilbud på sikrede institutioner.”

Jeg har noteret mig at det tværregionale samarbejde fortsætter, og jeg forstår at indikatorprogrammet (SIP) som et dokumentationsværktøj indgår i den danske kvalitetsmodel på det sociale område.

Ad 5. Beskæftigelse og undervisning – lommepenge/arbejdspenge

Jeg anførte i rapporten at der gælder – noget forskellige – regler afsnittene/afdelingerne imellem når en ung ”vælger værelset” i stedet for at deltage i afsnittets/afdelingens dagsprogram.

Jeg bad Egely om at oplyse om disse tilsyneladende meget forskellige sanktioner for den samme forseelse giver problemer de unge imellem, og jeg bad endvidere om oplysning om hvorvidt de unge som hverken ønsker at arbejde på værkstederne eller modtage undervisning i arbejdstiden, får udbetalt nogen form for arbejdsdusør/lommepenge.

Egely har oplyst at indsatsen i forhold til de unges deltagelse i dagsprogrammet i mellemtiden er styrket, og at det ikke er tilfældigt at der på særlig sikret afdeling er en særlig ”tydelig struktur” (ifølge regelsættet betyder det tidligere i seng og ingen mulighed for at se fjernsyn).

Egely har endvidere oplyst at forskellene ingen problemer giver, idet der ikke er kontakt mellem de unge på tværs af afsnittene/afdelingerne.

Jeg har noteret mig det som Egely har anført.

Egely har oplyst at alle unge efter de gældende regler skal have udbetalt lommepenge også selv om de ikke deltager på værkstederne eller til undervisningen, og at lommepengene udbetales efter det centralt fastsatte cirkulære (KL og Danske Regioner), mens MFY (bonus) udgør 7 kr. pr. uge.

Også dette har jeg noteret mig (om MFY, se endvidere pkt. 3.8 ovenfor).

Endelig har Egely på mit spørgsmål om hvad der udbetales i tøjpenge, henvist til sit svar refereret ovenfor.

Jeg forstår umiddelbart svaret på den måde at også tøjpenge udbetales takstmæssigt (og ikke således at lommepengene også er tænkt at skulle dække udgifter til tøj mv.). Jeg går ud fra at Egely korrigerer mig hvis jeg skulle have misforstået svaret.

Jeg citerede i inspektionsrapporten fra regionens rapport af 30. juni 2008 efter tilsynet den 28. maj 2008 af bl.a. Egelys sikrede afdeling, afsnit C, hvorefter de fysiske rammer i afsnittet er for trange til gruppen af unge, og at heller ikke Egelys værksteder lever op til standarden, da de er for trange og for få. Jeg refererede endvidere fra regionens seneste tilsynsrapport (om et tilsyn den 22. september 2009) hvorefter der er "givet bevilling til nybygning af værkstedsfaciliteter i 2010", og jeg bad Egely og regionen om at uddybe dette.

Egely har oplyst at der er afsat 4,5 mio. kr. på anlægsbudgettet til bygning af nye værkstedsfaciliteter og har endvidere henvist til et "Forslag til styrkelse af aktiverings- og beskæftigelsestilbud på Egelys sikrede afdelinger" (fra Egely), til regionens programoplæg vedr. samme og til et papir om "Egely – værkstederne" (bilag A.6.1, 6.2 og 6.3).

Regionen har henholdt sig til Egelys svar.

Det fremgår af det nævnte programoplæg fra regionen at der ønskedes opført en ny værkstedsbygning på ca. 400 m² fordelt på to etager i form af en let stålhal med støbt gulv i stueetagen og linoleumsgulv på 1. sal og med lofter af lyddæmpende træbetonplader. Det fremgår endvidere at der ønskedes en bygning hvor vinduerne kunne åbnes, og som er placeret lige uden for – eller ind i – ringmuren i det nordøstlige hjørne af ejendommen (ved parkering/indkørsel).

Det fremgår endvidere at der påtænktes indrettet:

- et håndværksmæssigt multiværksted som kan dække fag inden for træ, metal og mekanik (til reparation af cykler, scootere og gokarts mv., introduktion til smede/vvs-arbejde og træ- og snedkerområdet, svejsekurser, elementære serviceopgaver på biler samt arbejde med renovering) og
- et kommunikations- og medieværksted som kan dække fag inden for it, foto, design og kommunikation og som kan anvendes til projekter (med mulighed for it-kørekort, design og kreative opgaver og projekter af forskellig slags som f.eks. gggl, U-landsprojekter og introduktion til SOSU- og HK-områderne).

Det fremgår tillige at de eksisterende værkstedsfaciliteter skulle indrettes til et tredje værksted (til køkken-, rengøring- og vedligeholdelsesområderne).

Endelig fremgår det af programoplægget at projektet skulle i udbud i august-september 2010, og at bygningen skulle kunne tages i brug i januar måned 2011.

Jeg tager det som Egely og regionen har anført, til efterretning.

Jeg går ud fra at den nye bygning nu er taget i brug som planlagt uanset at dette ikke fremgår af Egelys hjemmeside. Jeg henviser til at den pågældende side sidst er redigeret i marts måned 2010.

Jeg bad Egely om at oplyse i hvilket omfang Egely er i stand til at opfylde de unges efterspørgsel efter undervisning og henviste til de foreliggende oplysninger om at der var én lærer knyttet til hvert afsnit.

Egely har oplyst at de fleste unge kan få al den undervisning som de er motiveret for, og at lærerkræfterne anvendes fleksibelt (således at en elev med en forestående afgangsprøve bliver opprioriteret i eksamensperioden).

Egely har endvidere oplyst at Egely forventer at ibrugtagningen af den nye værkstedsbygning og den samtidige udvidelse af det samlede læringsprogram, vil føre til

”en mere individuel fordeling af forholdet mellem undervisning på folkeskolens niveau og øvrige læringsmuligheder på værkstederne”.

Endelig har Egely anført følgende:

”Hvis aldersgennemsnittet på de sikrede afdelinger ændrer sig i nedadgående retning, vil det naturligt føre til en vurdering af om forholdet mellem lærere, pædagoger og faglærere i dagtimerne afspejler målgruppens behov.”

Jeg har noteret mig det som Egely har oplyst.

Ad 6. Fritidsaktiviteter og fællesskab

Jeg anførte i rapporten at det fremgår af det materiale som jeg modtog forud for inspektionen, at de unge ikke må bruge værkstederne i fritiden (men at der dog konkret kan dispenseres herfra). Og jeg bad på den baggrund Egely om at oplyse i hvilket omfang de unge får dispensation til at bruge værkstederne i fritiden og om nærmere oplysninger om hvad der er sket med henblik på at forbedre de unges fritidsaktiviteter.

Egely har oplyst at personalet og de unge – som det er nu – har mulighed for at bruge værkstederne fuldt ud.

Egely har endvidere anført at etablering af en ny værkstedsbygning vil frigøre de nuværende værksteder og kunne føre til en udvidelse af fritidstilbuddene, hvilket regionen har tilsluttet sig.

Egely har desuden anført at der er sket en udvidelse mht. øget anvendelse/organisering af idrætsfaciliteterne, og at musiktilbuddet er ved at blive udvidet således at elektroniske og computerbaserede programmer kan inddrages i musiktilbuddet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg noterede mig i rapporten at de unge kun må bruge de udendørs fritidsaktiviteter afdelingsvis (dvs. maks. fem unge ad gangen), og at der maks. må deltage to unge pr. voksen. Jeg anførte at jeg som følge heraf umiddelbart kunne forestille mig at disse sikkerhedsmæssigt begrundede krav, i kombination med det hertil knyttede personaleforbrug, betød at disse faciliteter kun bliver brugt i begrænset omfang. Jeg sigtede f.eks. til at der som udgangspunkt skal 6 spillere til et volleyballhold.

Jeg gik endvidere ud fra at Egely fører notater herom, og jeg bad – inden jeg eventuelt foretog mig mere – Egely om mere præcise oplysninger om brugen af de nævnte faciliteter; fodbold- og basketballbanen, gymnastiksalen og musiklokalet. Jeg bad også om en udtalelse herom fra regionen idet jeg henviste til at regionen i tilsynsrapporten af 30. juni 2008 havde peget på ”øgede muligheder for individuelt valgt fysisk udfoldelse” i forbindelse med ønsket om at fremme de unges fysiske og psykiske trivsel.

Jeg har ikke modtaget sådanne ”mere præcise” oplysninger fra Egely om de unges brug af de nævnte faciliteter eller en udtalelse herom fra regionen. Om det (bl.a.) skyldes at Egely ikke har ført de notater om brugen af faciliteterne som jeg i rapporten gik ud fra blev ført, fremgår ikke.

Jeg beder derfor fortsat Egely om mere præcise oplysninger om brugen af de nævnte faciliteter og om en udtalelse herom fra regionen.

Egely har om de unges adgang til internettet oplyst at der er åbnet for at de unge kan anvende internettet – i undervisningsøjemed – hvilket altid sker under opsyn af en voksen og efter nærmere/konkret aftale.

Jeg har noteret mig svaret.

Jeg noterede mig i rapporten at det materiale som jeg havde modtaget, umiddelbart ikke indeholdt oplysninger om prisen for at have tv på værelset/leje tv. Jeg spurgte i rapporten om det skal forstås sådan at det er gratis for de unge, hvilket Egely har bekræftet.

Også det har jeg noteret mig.

Jeg bemærkede mig i rapporten at de unge – ud over i deres fritid – også kan bruge motionsrummene i arbejdstiden sammen med et medlem af personalet. Jeg gik i rapporten ud fra at det pågældende personalemedlem skal kontrollere at der er tale om ”seriøs motionstræning”, og at de unge i fritiden kan bruge motionsrummene uden at der er personale til stede. Jeg bad Egely om at oplyse om jeg havde forstået det rigtigt.

Egely har oplyst at de unge kan benytte motionsrummene i fritiden efter aftale med personalet, der fordeler tiden mellem de unge og afgør hvor mange der kan benytte de enkelte rum samtidigt.

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder at den særlige mulighed for ”seriøs” motion i arbejdstiden som er nævnt i rapporten, ikke (eller ikke længere) eksisterer.

Til eventuel inspiration for Egely (og Region Syddanmark) nævnte jeg i rapporten Bakkegårdens klatretårn som det af opfølgningen på inspektionen dér i 2005 (navnlig opfølgingsrapport nr. 2) fremgik at både de unge og de ansatte er overordentlig glade for.

Egely har oplyst at det ikke kan afvises at Egely får en tilsvarende aktivitet.

Regionen har – helt generelt – tilsluttet sig Egelys bemærkninger vedrørende beskæftigelse og fritid, og har supplerende anført at regionen ser frem til at de nye værkstedsfaciliteter bliver etableret og taget i brug idet disse også vil betyde en udvidelse og forbedring af de unges mulighed for fritidsaktiviteter.

Jeg har noteret mig det anførte.

Jeg bad på baggrund af en af de samtaler som jeg under inspektionen havde med en repræsentant for de unge, om en udtalelse fra Egely om hvorvidt Egely anvender kollektiv straf. Den pågældende havde bl.a. nævnt at hvis to af de unge begynder at råbe efter hinanden, bliver ikke alene disse to, men også de øvrige unge på afdelingen sendt ind på deres værelser, og – som et andet eksempel – at hvis en eller flere af de unge ikke rydder op efter sig (efter f.eks. at have spillet et spil), bliver alle de unge på afdelingen sendt tidligere i seng, og ikke kun den/de pågældende.

Egely har anført følgende dertil:

”Egely anvender ikke straf.

Konsekvenser som følge af uhensigtsmæssige handlinger fra de unges side skal give mening i forhold til den unges/de unges handlinger og kun omfatte de unge, der er implicerede.

Samtidig er det en stadig udfordring at øge de unges forståelse for betydningen af et godt miljø på afdelingen og deres egen rolle i forhold til at skabe og bevare et sådant.”

Jeg har noteret mig Egelys svar: At Egely ikke anvender kollektiv straf (men at en eventuel konsekvens kun omfatter de unge der er impliceret) – herunder i den form som den pågældende repræsentant for de unge med to eksempler gav udtryk for under inspektionen.

Jeg har under henvisning til Egelys svar ikke grundlag for at gå videre med spørgsmålet, herunder spørgsmålet om hvorvidt de nævnte episoder (eksempler på kollektiv straf) har fundet sted/kan tænkes at have fundet sted forud for inspektionen i december måned 2007).

Jeg bad om at Egely i sin udtalelse om kollektiv straf inddrog følgende regel fra husordenen på afsnit A (og eventuelle tilsvarende regler fra de andre afsnit):

”Der må ikke askes på gulvet, de må ikke smide tændstikker eller skodder på gulvet, dette medfører rygestop på fællesarealer i længere eller kortere periode.”

Egely har med en henvisning til institutionens rygepolitik (om røgfrit miljø vedtaget i MED-udvalget) oplyst at institutionens rygeregler er blevet ændret siden da.

Også det har jeg noteret mig.

Ad 7.1. Besøg

Det blev under inspektionen (den indledende samtale med ledelsen) oplyst at Egelys udgangspunkt for besøgende er den unges nærmeste familie, og at der – i det omfang der tillades besøg fra andre end den nærmeste familie – kun bliver givet tilladelse til besøg af voksne.

Jeg bad i rapporten Egely om at uddybe disse oplysninger, og jeg bad tillige om at modtage Egelys eventuelle nytilkomne skriftlige besøgsregler.

Jeg orienterede i tilknytning hertil om opfølgningen på min inspektion af den sikrede institution Koglen i 2001 (med i alt 4 opfølgingsrapporter) idet jeg bemærkede at bl.a. spørgsmålet om de unges muligheder for at have besøg af deres kæreste har været indgående behandlet i forbindelse med opfølgningen på denne anden inspektion.

Jeg bad også Egely om at oplyse om – og i givet fald hvordan – Egely indhenter oplysninger om hvorvidt den besøgende har været straffet eller har verserende sager om kriminalitet.

Endelig bad jeg om oplysning om hvorvidt Egely, f.eks. på grund af pladsproblemer, har tilsvarende regler som den sikrede institution Grenen om bl.a. antallet af besøgende til den enkelte unge og til de unge samtidig.

Egely har henvist til bilag A.7 (”Besøgsregler Egely”) og har endvidere oplyst at de unge har ret til ét besøg af familie om ugen, mens de kan få ubegrænset besøg af sagsbehandler, koordinator, advokat mv. Egely har desuden oplyst at der maksimalt må være 8 besøgende ad gangen.

Besøgsreglerne, der er fra september måned 2007, er som følger:

”De unge må modtage besøg af nærmeste familie (forældre, søskende, bedste-forældre, samt disses ægtefæller/samlevere), samt kæreste.

Kærestebesøg er altid overvåget af personalet.

Ved ønske om besøg af andre personer, træffer afdelingslederen afgørelsen.

Et overvåget besøg vil som udgangspunkt have varighed af én time, et uovervåget to timer.”

Besøgsreglerne indeholder, som det fremgår, intet om indhentning af oplysninger om hvorvidt de besøgende har været straffet eller har verserende sager om kriminalitet.

Jeg lægger umiddelbart til grund at Egely som udgangspunkt ikke indhenter sådanne oplysninger fordi det normalt kun er den ”nærmeste familie” og eventuelt en kæreste der får tilladelse til at komme på besøg på Egely. Jeg går ud fra at Egely korrigerer mig hvis dette ikke er rigtigt forstået.

Socialministeriet, der ikke har fremsat bemærkninger til de unge på Egelys muligheder for at modtage besøg, har i forbindelse med opfølgningen på min tidligere inspektion af Koglen bl.a. anført følgende om Koglens besøgsregler (Socialministeriets brev af 26. april 2007 som ministeriet også sendte til Region Midtjylland):

”Socialministeriet har i den af Koglen gennem Region Midtjylland fremsendte informationsfolder til forældre bemærket, at regler om besøg ikke omhandler barnet eller den unges netværk i bredere forstand, men alene forældre og kærester. Socialministeriet skal til dette gøre opmærksom på, at det i den sociale lovgivning er forudsat, at der sker en inddragelse af både familie og øvrigt netværk. Således skal kommunalbestyrelsen, på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, træffe afgørelse om bl.a. samvær med personer fra netværket, jf. § 69, stk. 2 i serviceloven.”

Jeg tog i opfølgingsrapport nr. 4 (Koglen) det som Socialministeriet havde anført til efterretning, og jeg anførte samtidig at jeg gik ud fra at Region Midtjylland havde gjort Koglen bekendt med Socialministeriets opfattelse, således at det som ministeriet havde anført, kunne blive afspejlet i Koglens skriftlige materiale om de unges mulighed for besøg.

Jeg beder under henvisning hertil om udtalelser fra Egely og Region Syddanmark om Egelys besøgsregler. Jeg beder endvidere om at Socialministeriet forholder sig hertil og til det som Egely og regionen anfører.

Jeg har under henvisning til min anmodning ovenfor ikke umiddelbart anledning til at foretage mig noget i forhold til Egelys krav om at besøgende som ikke tilhører den nærmeste familie, er "voksen".

Jeg forstår Egelys svar på den måde – det forhold at retten til besøg er begrænset til ét om ugen – at det følger af besøgsreglerne at den unge hver uge må vælge mellem at få besøg af sin familie eller sin kæreste. Jeg må endvidere umiddelbart forstå Egelys svar således at den pågældende uges besøg kun får en varighed på én time hvis den unge fravælger familien, men to timer hvis den unge fravælger kæresten. I det førstnævnte tilfælde, men ikke det sidstnævnte, er der endvidere tale om overvåget besøg.

Jeg beder om at også dette forhold inddrages i de udtalelser som jeg har bedt om.

Jeg bad endvidere Egely om nærmere oplysninger om Egelys sagsbehandling, herunder i hvilket omfang en afgørelse om afslag på besøgstilladelse meddeles parterne i (besøgs)sagen skriftligt – jeg anførte udtrykkeligt at jeg med parter sigtede til såvel den unge som den der har søgt om besøgstilladelse.

Egely har oplyst at afslag på besøg ikke er hyppigt forekommende, men at der i et enkelt tilfælde er givet afslag til en person med den begrundelse at den pågældende ikke hørte til den unges nærmeste familie.

Regionen har efter aftale med Egely supplerende oplyst at anmodninger om besøgstilladelse normalt modtages mundtligt, og at afgørelsen derfor også gives mundtligt. Regionen har endvidere oplyst at de fleste unge på Egely er anbragt i varetægtssurrogat med besøgs- og brevkontrol hvorfor det i disse tilfælde er politiet der træffer afgørelse om besøg (og om hvem der eventuelt overvåger besøgene).

Dette har jeg noteret mig.

Ad 7.2. Telefonering

Jeg bad Egely om nærmere oplysninger om de unges kontakt til omverdenen i form af telefonsamtaler – herunder om hvilke telefonnumre de unge kan ringe op til (og hvordan Egely kontrollerer dette), samt om priserne for udgående telefonsamtaler. Jeg bad også om nærmere oplysninger om Egelys eventuelle praksis for overhøring af de unges samtaler, herunder de unge som ikke har besøgs- og brevkontrol.

Egely har oplyst at Egely følger de gældende bekendtgørelser på dette punkt, at de unge ikke betaler for deres opkald, og at overhøring af samtaler kun sker på politiets foranledning.

Jeg har noteret mig det oplyste, og herunder at Egely ikke overhører samtaler der føres af unge uden besøgs- og brevkontrol.

I reglerne for afsnit B var der på tidspunktet for inspektionen anført følgende:

”Numrene, der ringes op, tidspunkt opkaldet foretages og den unges navn, skal altid skrives op på den dertil ophængte seddel i telefonrummet, for at kunne tilbagevise evt. trusler påvist kommende fra Egely”.

Jeg anførte i rapporten at der tilsyneladende var tale om oplysninger på et opslag i det ”lille” telefonrum, og at det ikke stod klart for mig om de unge har adgang til dette rum eller ej. Hvis de unge har adgang til rummet, bad jeg om udtalelser fra Egely og regionen om hvorvidt denne praksis er i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige regler om videregivelse.

Egely – og regionen – har afvist at der ophænges sedler ”med angivelse af numre vedrørende førte telefonsamtaler i telefonrummet”, og at de unge ”således ikke [har] adgang til at se, hvilke numre andre unge har ringet til” (citaterne er fra regionens svar).

Jeg har noteret mig det som Egely og regionen samstemmende har anført.

Ad 7.3. Udgang

Jeg anførte i rapporten at det fremgår af bekendtgørelse nr. 200 af 25. marts 2004 (om udgang) at afgørelsen fra institutionens leder efter bekendtgørelsens § 4, stk. 1 (udgang til unge der er idømt ungdomssanktion), og § 7, stk. 3 (udgang til unge der er

anbragt i varetægtssurrogat), ikke kan påklages, at der i øvrigt efter bekendtgørelsens § 4, stk. 2, kan klages over politimesterens afgørelser til statsadvokaten, og at statsadvokatens afgørelse – i første instans – efter bekendtgørelsens § 4, stk. 3, kan påklages til Rigsadvokaten.

Jeg noterede mig i rapporten at klagereglerne i den nævnte udgangsbekendtgørelse ikke er medtaget i Egelys klageregler på hjemmesiden (klagevejledning for unge og forældre), og jeg gik ud fra at det skyldes et ønske om ikke at gøre vejledningen for uoverskuelig. Jeg bad dog for fuldstændighedens skyld Egely og regionen om en udtalelse herom.

Egely har oplyst at institutionen har iværksat en opdatering af hjemmesiden på alle de områder som er nævnt i inspektionsrapporten, og regionen har supplerende oplyst at det forhold at klagevejledningen på Egelys hjemmeside ikke indeholder oplysninger om klagereglerne vedrørende udgang, er begrundet i hensynet til klagevejledningens overskuelighed således som jeg også er gået ud fra i rapporten.

Jeg har noteret mig oplysningerne og foretager mig ikke mere vedrørende indholdet af klagevejledningen på Egelys hjemmeside.

Under den indledende samtale med ledelsen blev det oplyst at det er Egelys erfaring at de enkelte politikredse forvalter bekendtgørelsen om udgang (nr. 200/2004) meget forskelligt, og ledelsen efterlyste en langt større grad af ensartethed på dette punkt.

Jeg bad under henvisning hertil Socialministeriet om en udtalelse efter forud indhentet udtalelse fra Justitsministeriet.

Justitsministeriet har i udtalelsen af 28. juni 2010 – og ligeledes Socialministeriet – henholdt sig til oplysninger fra Rigspolitiet hvorefter Rigspolitiet på baggrund af oplysningerne i inspektionsrapporten har iværksat en undersøgelse af politikredsenes praksis med henblik på at sikre en ensartet anvendelse af bekendtgørelsen om udgang.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg går ud fra at (Justitsministeriet og) Socialministeriet vil holde sig orienteret om resultatet af Rigspolitiets undersøgelse, og jeg beder Socialministeriet om at foranledige at jeg bliver underrettet når resultatet af undersøgelsen foreligger.

Ad 8. Euforiserende stoffer mv.

Jeg bad Egely om at oplyse om Egely har haft eller har problemer med alkohol idet alene stoffer blev drøftet under inspektionen. Jeg bad endvidere Egely om oplysning om institutionens alkoholpolitik i forhold til personalet.

Egely har oplyst at der ikke har været problemer med alkohol i forhold til de unge, og at Egely i forhold til personalet har en klar alkoholpolitik, som Egely endvidere har vedlagt som bilag (A.8).

Det fremgår af bilaget at Egely har fastsat et ubegrænset alkoholforbud for institutionens personale på vagt. Det fremgår endvidere at medarbejderne heller ikke må indtage alkohol mv. "inden man møder på arbejde". Alkoholpolitikken har endvidere et afsnit om proceduren i akutte situationer og bestemmelser om hvad der skal gøres i forhold til kolleger med misbrugsproblemer (herunder tilbud om "lægelig behandling").

Det fremgår endelig af bilaget at alkoholpolitikken, der er vedtaget af MED-udvalget, skal revideres mindst hvert fjerde år.

Den alkoholpolitik jeg er i besiddelse af, er fra marts måned 2006, og jeg må derfor forudsætte at politikken kan være ændret siden da. Jeg går imidlertid, i givet fald, ud fra at indholdet i det væsentlige er det samme som i marts 2006, og jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad 8.1. Medicinhåndtering

Jeg anførte i rapporten at der umiddelbart ikke syntes at være grundlag for at foretage videre vedrørende dette spørgsmål, men jeg bad dog Egely om at oplyse om antallet af personalemedlemmer der er ansvarlige for medicinhåndteringen, var indskrænket i forhold til tidligere og – for en god ordens skyld – om at få udleveret et eksemplar af den medicininstruks som var kommet til siden tidspunktet for inspektionen.

Egely har oplyst følgende:

- at der er flere uddannede
- at nattevagter uddannes som medicinoptællere
- at der gøres brug af medicinmodulet i "Bosteds systemet"

- at der er medicinskab på alle afdelinger og
- at der er en skriftlig medicininstruks under udarbejdelse som forventes færdig med udgangen af juli måned 2010.

Jeg må umiddelbart forstå svaret – herunder især oplysningen om at der (nu) er medicinske på alle afdelinger – på den måde at kun personalemedlemmer i den pågældende afdeling har adgang til afdelingens medicinskab, og at antallet af personer der håndterer de unges medicin, på denne måde er blevet begrænset (i forhold til på inspektionstidspunktet hvor for så vidt hele personalet kunne håndtere medicin i forhold til samtlige 20 unge anbragte). Jeg forstår umiddelbart også Egelys svar således at kun uddannede personalemedlemmer kan deltage i håndteringen af de unges medicin.

Ad 9. Vold mv.

Det fremgik af regionens tilsynsrapport af 30. juni 2008 (s. 4) at der i 2007 var 26 tilfælde af vold og trusler om vold mod personalet på de sikrede afdelinger, og jeg bad derfor om at modtage de tilsvarende tal for 2008 og 2009.

Egely har oplyst at der er registreret 55 tilfælde af vold og trusler om vold mod personalet i 2008 og 78 tilfælde i 2009. Egely har samtidig understreget at tallene ikke er sammenfaldende med antallet af politianmeldelser, men at der er tale om en registrering som personalet selv foretager "når de oplever trusler, inkl. verbale trusler" – herunder trusler fremsat i ophidselse som f.eks. under tilfælde af magtanvendelse.

Jeg henstillede i rapporten til Egely – med henvisning til Bakkegårdsens organisationsplan – at institutionen, hvis dette ikke allerede skulle være sket, overvejede at indlede forhandlinger med personalet om en egentlig politik om håndtering af tilfælde af vold mod personalet. Og jeg bad Egely om at oplyse hvad min henstilling førte til. Jeg bad endvidere Region Syddanmark om at oplyse på hvilken måde regionen følger med i omfanget af vold på Egely.

Egely har herom henvist til bilag A.9 ("Vold/trusler. Procedure omkring anmeldelse af vold og trusler fremført af unge indskrevet på Egely's institutioner"). Voldspolitikken er vedtaget af MED-udvalget og er revideret i marts måned 2009.

Det fremgår af bilaget at det er afdelingslederens opgave at politianmelde ethvert tilfælde af vold mod personalet der finder sted på den pågældende afdeling. Det er i

voldspolitikken understreget at den forurettede medarbejder skal give sit samtykke til anmeldelsen (og dermed til den efterfølgende politiafhøring mv.).

Det er ligeledes afdelingslederen der, sammen med afdelingens sikkerhedsrepræsentant, skal sørge for at voldsepisoden bliver anmeldt som en arbejdsskade, og skal sørge for opfølgningen i forhold til de implicerede medarbejdere.

Tilsvarende regler er fastsat for trusler mod personalet. Det fremgår dog samtidig at trusler fremsagt under magtanvendelse "som udgangspunkt **IKKE** vil blive anmeldt af afdelingslederen [Egelys fremhævelse; min bemærkning]", og at dette således er op til den enkelte forurettede medarbejder. Det fremgår dog samtidig at "afdelingslederen selvfølger [er] behjælpelig med dette".

Det fremgår endvidere af bilaget at tilfælde af vold/trusler, anmeldte arbejdsskader og magtanvendelser hver 5. uge og hver 3. måned drøftes i henholdsvis Egelys arbejdsmiljøgruppe og i MED-udvalget.

Regionen har oplyst at regionen ikke har en overordnet voldspolitik, idet dette – med baggrund i princippet om værdibaseret ledelse – er udlagt til hver enkelt institution. Regionen har samtidig oplyst at regionen i 2007 har udsendt det tidligere Vejle Amts politik på området til inspiration for udarbejdelse af den lokale voldspolitik.

Til spørgsmålet om hvorledes regionen følger med i omfanget af vold og trusler mod personalet på Egely, har regionen oplyst at Egely én gang i kvartalet tilbagesender et skema til brug for indberetning af vold og trusler mod personalet til regionen, der registrerer oplysningerne og på denne måde følger med. Regionen har endvidere oplyst at de indsamlede oplysninger drøftes i regionens fælles MED-udvalg.

Jeg har den 8. marts 2011 telefonisk indhentet og den 31. marts 2011 modtaget den nævnte "voldsforebyggelsespolitik" fra det tidligere Vejle Amt (godkendt af amtsrådet den 30. november 2001). Politikken er, som det også fremgår af det følgende uddrag, holdt i generelle vendinger:

"Målet er, at:

- Vi på arbejdspladsen er åbne om vold og trusler om vold.
- Vi anvender arbejdsmetoder og værktøjer, der forebygger, at vold opstår.

- Vi registrerer vold og trusler om vold, og anvender resultaterne og registreringen til at drøfte forebyggelse og strategier til at imødegå vold og trusler om vold.
- Vi hjælper og støtter de kolleger, der er blevet udsat for vold eller trusler om vold.”

Jeg har noteret mig at de tal som jeg har fået oplyst om tilfælde af vold og trusler mod personalet, har været stærkt stigende – i form af en tredobling – fra inspektionstidspunktet og til og med år 2009 (fra 26 tilfælde i 2007, over 55 tilfælde i 2008 til 78 tilfælde i 2009).

Umiddelbart kan det forekomme nærliggende at antage at stigningen – helt eller delvist – har en sammenhæng med den nugældende voldspolitik på Egely hvorefter der skal foreligge et udtrykkeligt samtykke fra det forurettede personalemedlem for at der indgives politianmeldelse for vold, og politikken om normalt ikke at anmelde trusler som bliver fremsat i forbindelse med (bl.a.) magtanvendelse.

Om dette også reelt er tilfældet, forudsætter en viden om hvor mange af de registrerede trusler som kan sættes i forbindelse med magtanvendelse mv., og hvor mange af de registrerede voldstilfælde (og tilfælde af trusler) i øvrigt der ikke bliver politianmeldt fordi den forurettede ikke ønsker at give sit samtykke.

Inden jeg eventuelt foretager mig mere, beder jeg om Egelys bemærkninger til det som jeg har anført.

Jeg beder endvidere om regionens bemærkninger hertil – herunder om oplysninger om resultatet af det regionale MED-udvalgs drøftelser på dette punkt. Jeg beder endvidere om en udtalelse fra regionen om hvilke eventuelle tiltag regionen har overvejet i lyset af den konstaterede udvikling i tilfælde af vold og trusler mod personalet på Egely.

På min anmodning i rapporten om nærmere oplysninger om tilfælde af undvigelse har Egely oplyst at der har været 3 tilfælde af undvigelse i 2009.

Dette har jeg noteret mig.

Ad 10. Købmandshandel

Jeg gik i rapporten på baggrund af min medarbejders notater ud fra at der ikke er åbent i kiosken på lørdage og søn- og helligdage.

Egely har oplyst at det er rigtigt forstået (og at de unge køber ind til weekenden om fredagen), hvilket jeg har noteret mig.

Ad 11. Vejledning til de unge og forældrene om magtanvendelsesbekendtgørelsens regler mv.

Jeg bad i rapporten om en udtalelse fra Egely om på hvilken måde Egely opfylder sin pligt efter bekendtgørelsens § 35 til at sikre sig at forældremyndighedsindehaverne bliver gjort bekendt med reglerne i bekendtgørelsen. Tilsvarende gjaldt Egelys pligt over for de unge. Jeg henviste i den forbindelse til det som jeg har anført i forbindelse med opfølgningen på inspektionen af Sølager og min henstilling til Bakkegården om at ændre praksis, "f.eks. således at forældremyndighedens indehaver får tilsendt et eksemplar af magtanvendelsesbekendtgørelsen sammen med forældrebreve".

Egely har oplyst at de unge får deres information om magtanvendelse af personalet, og at forældrene får deres oplysninger via Egelys hjemmeside og det materiale som følger med forældrebreve. Egely har endvidere henvist til bilag A.10 (forældrebreve).

Det fremgår af forældrebreve at magtanvendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1613/2006) medfølger som bilag til breve.

Dette tager jeg til efterretning. Jeg bemærker for fuldstændighedens skyld at jeg går ud fra at Egely – uanset ordlyden af forældrebreve på dette punkt – vedlægger den nugældende magtanvendelsesbekendtgørelse (nr. 1093/2010), og at Egelys gennemgang af hjemmesiden mv. også fører til at forældrebreve bliver rettet på dette punkt (og at det "nye", noget mere indholdsrigt forældrebreve bliver lagt på hjemmesiden).

Ad 12. Tilsyn

Jeg stillede i rapporten – med henvisning til dokumentet "Det nye tilsyn på socialområdet, introduktion" (der nås på hjemmesiden via "socialt" og "tilsyn") og de fælles tilsynsprincipper som Danske Regioner har udarbejdet (juni 2007) – (indirekte) spørgsmål om hvorvidt regionens tilsyn efter indførelse af det nye tilsyn har den fornødne uafhængighed.

Jeg bad dog inden jeg foretog mig mere, om en udtalelse fra regionen om baggrunden for ændringen i regionens tilsyn pr. 1. januar 2010 og om de overvejelser som regionen har gjort sig forud herfor.

Jeg bad endvidere om at regionen i udtalelsen kom ind på det forhold at deltagerne i regionens (anmeldte) tilsyn den 28. maj 2008 og 22. september 2009 var udpeget af Egelys ledelse.

Regionen har anført følgende om regionens tilsyn generelt og om tilsynet med Egely:

”Rapporten konstaterer, at Regionsrådet den 24. august 2009 bl.a. besluttede at åbne mulighed for, at en konsulent kan føre tilsyn med tilbud i vedkommendes egen afdeling på trods af, at KREVI's evalueringsrapport netop anfører, at denne organisering er med til at sikre den nødvendige uvildighed i tilsynet, og at en tilsynschef uden for det sociale område også betyder en større uvildighed i tilsynet og styrker tilsynets objektivitet.

Baggrunden for beslutningen om at gøre det muligt for en konsulent at føre tilsyn med tilbud i ens egen afdeling – hvis der ikke kan rejses tvivl om konsulentens upartiskhed i forhold til pågældende tilbud – var forskellen i størrelse på de to driftsafdelinger, der i længden gav den ene afdeling problemer med at bemande tilsynsopgaven på et større driftsområde. Muligheden er dog kun anvendt en enkelt gang, hvor en nyansat medarbejder førte et uanmeldt tilsyn med et tilbud under den afdeling, hvor pågældende var blevet ansat.

Fra 1. juni 2010 er organiseringen af socialområdet ændret, så der ikke længere er to driftsafdelinger. Det har været overvejet, om tilsynskonsulenterne herefter skulle købes udefra, om der skulle ansætte konsulenter — i eller uden for socialområdet – der kun fører tilsyn, eller om man skulle fortsætte med interne medarbejdere, hvor tilsyn er en delopgave. Det er besluttet at arbejde med følgende model, som ligger inden for de rammer, Regionsrådet har godkendt: Tilsynschefen og en medarbejder, begge uden for det sociale område, vil være gennemgående personer på hhv. de uanmeldte og de anmeldte tilsyn. De gennemgående personer ledsages af en socialfaglig konsulent, hvis uvildighed efterprøves i forhold til det konkrete tilsyn. Det er regionens vurdering, at denne organisering sammen med tilsynschefens eksterne reference, sikrer tilsynet en forsvarlig uafhængighed, og at tilsynet sikres et tilstrækkeligt kendskab til regionens socialområde, samtidig med at den muliggør en synergieffekt i forhold til socialområdets drift med baggrund i den vidensopsamling, der sker på tilsynsområdet.

Udpegning af deltagere i tilsynet — baggrunden for, at ledelsen har udpeget deltagere i tilsynet og betydningen heraf for den reelle værdi af det førte tilsyn:

Ved uanmeldte tilsyn interviewes de medarbejdere, beboere mv., der er tilstede, og som vil tale med tilsynet. Ved anmeldte tilsyn bedes ledelsen tilrettelægge interviews af følgende:

- Ledelsen, repræsenteret ved forstander, stedfortræder/souschef samt pågældende afdelingsleder(e).
- Pårørende, to personer, gerne repræsentanter for evt. pårørenderåd/forældreråd el.lign.
- Personalet, to til fire personer, repræsenterende forskellige afdelinger, herunder tillidsrepræsentant og sikkerhedsrepræsentant.
- Brugere, to personer, gerne repræsentanter fra et evt. brugerråd.

Der er tilstræbt uafhængighed ved, at tilsynet beder om at tale med beboere, pårørende og medarbejdere, der har et 'mandat' dvs. er medlem af et beboerråd eller et pårørenderåd, eller er medarbejdere, der er valgt til tillidsrepræsentant eller sikkerhedsrepræsentant. Regionen må dog erkende, at deltagernes fulde uafhængighed af ledelsen kan anfægtes, og KREVI har da også anbefalet, at deltagerne i tilsynet udvælges tilfældigt af tilsynet. Tilsynets procedurer og skabeloner vil blive evalueret i løbet af det kommende år, og det vil her blive overvejet, hvorledes KREVI's anbefaling kan imødekommes."

Efter min opfattelse kan det være problematisk at foretage en reel prøvelse af hvorvidt den pågældende tilsynsmedarbejder er tilstrækkelig uafhængig til at kunne medvirke til et tilsyn af en institution under "egen afdeling" (jeg forstår også at regionen deler min opfattelse hvorefter dette har formodningen imod sig).

Idet jeg henviser til oplysningerne om at tilsynet – og herunder tilsynets uafhængighed – skal evalueres i 2011, har jeg dog ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at tage stilling til om regionens nuværende tilsyn har den fornødne uafhængighed; og herunder om en medarbejder i afdelingen kan siges at være tilstrækkelig uafhængig f.eks. under henvisning til at han/hun er nyansat.

Jeg beder regionen om at oplyse hvad evalueringen fører til i henseende til spørgsmålet om tilsynets uafhængighed når resultatet af den nævnte evaluering – og herunder evalueringen af tilsynets uafhængighed – foreligger.

Ad 13. Beslutningen om at afstå fra den almindelige gennemgang af sager om magtanvendelse

Jeg bad i rapporten regionen om at sende mig et eksemplar af det nye magtanvendelseskema.

Regionen har efterkommet min anmodning, men har samtidig (i brevet af 30. juni 2010) – med en henvisning til de kommende lovændringer vedrørende magtanvendelse over for børn og unge – anført at regionen forventede at skemaerne blev revideret ”i løbet af kort tid”.

Jeg beder regionen om at sende mig et eksemplar af det nye magtanvendelseskema.

Ad 13.1. To konkrete tilfælde af magtanvendelse – herunder et tilfælde af indelåsning af en ung på værelset

Jeg gennemgik i rapporten to konkrete tilfælde af magtanvendelse (i form af indelåsning på værelset), og jeg bad regionen om at oplyse hvilke bemærkninger/hvilken vurdering regionen havde haft til episoden – herunder hvorledes regionen havde reageret over for Egely i anledning af Egelys manglende kategorisering af de to magtanvendelser som lovlige eller ikke lovlige. Jeg bad i fortsættelse heraf om at modtage de to indberetningsskemaer sådan som skemaerne forelå efter påføring af regionens bemærkninger/vurdering.

Jeg bad endvidere Egely og regionen om udtalelser om selve magtanvendelsen (af-låsning af dør til værelse) i lyset af magtanvendelsesbekendtgørelsens bestemmelser; og herunder bekendtgørelsens § 23 om anvendelse af isolationsrum i særligt sikret afdeling.

Egely har henvist til regionens besvarelse.

Regionen har anført at Egelys indberetning af magtanvendelser – af en varighed på henholdsvis 5 og 15 minutter – i de to tilfælde angik føren til værelset, henholdsvis fastholdelse, føren til værelset og indelåsning.

Regionen har endvidere anført at de skemaer som regionen har modtaget, begge har været afkrydset.

Mit spørgsmål om afkrydsningen bortfalder hermed.

Regionen har herudover anført at regionen har vurderet og accepteret den del af magtanvendelsen som angår fastholdelse og føren til værelset efter magtanvendelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Det giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Herefter har regionen anført at regionen

”har accepteret aflåsningen af døren til værelset som nødværge i henhold til bekendtgørelsens § 2, stk. 3 under forudsætning af, at der har været en medarbejder ved den stærkt ophidsede unge”.

På det generelle plan har regionen – på baggrund af min anmodning om en udtalelse om aflåsning af dør til værelse i lyset af magtanvendelsesbekendtgørelsens bestemmelser og herunder bekendtgørelsens § 23 – anført:

”Det er Region Syddanmarks opfattelse, at magtanvendelse i form af aflåsning af dør til værelse alene kan anvendes i situationer, hvor den almindelige nødværge, jf. straffelovens § 13, kan begrunde dette indgreb, jf. § 2, stk. 3 i magtanvendelsesbekendtgørelsen.

Det er således Region Syddanmarks opfattelse, at magtanvendelse i form af aflåsning af dør til værelset ikke er omfattet af § 6, stk. 2 om isolation på sikret afdeling eller § 23, stk. 1 om isolation på særlig sikret afdeling. Isolation i henhold til disse bestemmelser skal efter Region Syddanmarks opfattelse ske ved at den unge anbringes og tilbringer tiden i et hertil særligt indrettet isolationsrum.”

Regionen har givet følgende tilbagemelding til Egely på denne del af Egelys indberetning (jf. regionens brev af 23. januar 2008 til Egely):

”Episoden med den låste dør kan accepteres som nødværge, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 3. Men det skal bemærkes, at dette ville kunne

forsvares i situationen, såfremt der har været tilstedeværelse af en medarbejder hos den stærkt ophidsede unge. Dette fremgår ikke af indberetningen.

I afgørelsen er der lagt vægt på det beskrivende om, at:

- Den unge var meget gal og var ved at gå løs på den anden unge.
- Aflåsning af værelse skete for at undgå yderligere slagsmål og, at der er foretaget tryghedsskabende initiativer efterfølgende.
- Aflåsning af værelse var kortvarig.”

Det fremgår ikke klart af regionens brev af 23. januar 2008 til Egely, på hvilket faktisk grundlag regionens afgørelse om Egelys indberetning er truffet.

Jeg forstår imidlertid på baggrund af regionens udtalelse at der i afgørelsen, som fremtræder som en ”frifindelse” af Egely, er indbygget en forudsætning om at der – mens døren var aflåst – var et personalemedlem til stede i værelset sammen med den stærkt ophidsede unge.

At det skulle have været tilfældet, fremgår, som regionen selv har anført i afgørelsen, imidlertid ikke af indberetningen, og dette må efter min opfattelse derfor absolut have formodningen imod sig.

Det er på baggrund af det anførte min opfattelse at regionen ikke burde have truffet afgørelse om indberetningen før forholdet var nærmere undersøgt.

Jeg bemærker endvidere at hvis det (alligevel) skulle have været tilfældet at der var et personalemedlem til stede sammen med den unge mens døren var låst, ville det have været nærliggende om Egely havde nævnt det i udtalelsen til mig i anledning af den endelige rapport, men Egely har dog som allerede anført blot henholdt sig til regionens udtalelse.

Jeg lægger under henvisning hertil til grund at der ikke har været en medarbejder til stede sammen med den unge mens døren var låst.

Det forekommer mig umiddelbart nærliggende at forstå regionens generelle udtalelse til mig på linje med det som Bakkegården anførte i forbindelse med opfølgningen af min inspektion af denne institution (jf. referatet heraf nederst på s. 47 i rapporten om Egely):

At dørlåsningen var forsvarlig – om end ulovlig – og at dørlåsning måtte anses for at være et mindre indgreb end indsættelse i isolationsrum.

Om dette er rigtig forstået, har jeg imidlertid ikke grundlag for at komme nærmere ind på.

Jeg foretager mig i det hele ikke mere på det generelle plan og henviser til det som Socialministeriet har anført i udtalelsen af 26. oktober 2010, og som jeg går ud fra at Egely og regionen har taget til efterretning.

Socialministeriet har anført følgende:

”Der er på sikrede afdelinger ikke lovhjemmel til at låse børn og unge inde på deres værelser, medmindre det foregår om natten og man har fået særskilt tilladelse hertil fra regionen eller tilsynskommunen, jf. § 19, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

Det fremgår endvidere af § 20, stk. 2, i bekendtgørelsen om magtanvendelse, at man over for en ung, der er anbragt i en sikret eller særlig sikret afdeling, vil kunne anbringe den unge i et særligt isolationsrum, når der er overhængende fare for, at den unge skader sig selv eller andre. Institutionens leder eller dennes stedfortræder kan således undtagelsesvist træffe beslutning om anbringelse af den unge i særligt isolationsrum. Isolation forstås i dette tilfælde som afsondring i et aflåst rum i kortere eller længere perioder. Isolationen skal være så skånsom som muligt og må ikke udstrækkes ud over 2 timer i sikrede afdelinger og 4 timer i særligt sikrede afdelinger.

Det er derfor ministeriets vurdering, at der i de to nævnte tilfælde, hvor unge er blevet låst inde på deres værelser, er anvendt ulovlig magtanvendelse, da der som ovenfor nævnt ikke er hjemmel til at låse børn og unge, der er anbragt på en sikret eller særligt sikret afdeling, inde på deres værelser med mindre det sker i nattetimerne, og der er givet tilladelse til dette, jf. § 19, stk. 3 i magtanvendelsesbekendtgørelsen.

Det er ministeriets vurdering, at Egely i stedet for kunne have overvejet af anbringe de unge i et isolationsrum, hvis kriterierne herfor i de enkelte tilfælde var opfyldt.

Socialministeriet har d.d. henvendt sig til Region Syddanmark og Egely og redegjort for ministeriets vurdering samt for de gældende regler på området.”

(Jeg henviser tillige til Socialministeriets tidligere udtalelser på dette punkt, jf. min opfølgingsrapport nr. 1 (af 11. marts 2008) i sagen om inspektionen af Bakkegården der er refereret på s. 48 i rapporten om Egely).

Ad 13.2. Regionens tilsyn med Egelys anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen

Jeg bad regionen om at sende mig det generelle skriftlige materiale som regionen måtte have udfærdiget om denne del af regionens tilsyn, eller hvis sådant materiale ikke findes, om en udtalelse om hvordan regionen løser denne specifikke tilsynsopgave.

Regionen har oplyst følgende som ikke giver mig anledning til bemærkninger:

”Region Syddanmark har ikke udarbejdet generelt skriftligt materiale vedrørende Region Syddanmarks tilsyn med Egelys anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen.

Region Syddanmarks tilsyn med Egelys anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen består dels i gennemgangen af magtanvendelse i de obligatoriske tilsyn, dels i den løbende gennemgang af de indberettede magtanvendelser.

Vedrørende det obligatoriske tilsyn er magtanvendelse et af de fokusområder, der normalt altid gennemgås i det anmeldte tilsyn, jf. tilsynskoncept af 2. april 2007, afsnit 6 Indholdsmæssige krav til tilsynsrapporten. Hertil kommer, at magtanvendelse også gennemgås i det uanmeldte tilsyn, såfremt der har været anledning til, at fremhæve magtanvendelse som et fokuspunkt til gennemgang.

Den løbende gennemgang af de modtagne magtindberetninger sker på baggrund af de af Region Syddanmark udarbejdede forretningsgange for magtanvendelse på børne- og ungeområdet (bilag B.2.1) samt vedlagte Retningslinier vedrørende magtanvendelse m.v. på døgninstitutioner for børn og unge i Region Syddanmark

(bilag B.2.2). Ved gennemgangen foretages en vurdering af magtanvendelsen både for så vidt angår det juridiske indhold og for så vidt angår det pædagogiske indhold. Vurderingen sker på grundlag af bestemmelserne i servicelovens §§ 123 og 123a samt i magtanvendelsesbekendtgørelsen, og den foretages af såvel en af juristerne i Region Syddanmarks Socialområde samt den af Region Syddanmarks socialfaglige konsulenter, der er knyttet til Egely

Herudover er Region Syddanmark i løbende dialog med Egely vedrørende magtanvendelse. Det er aftalt, at der løbende afholdes møder med deltagelse af personale fra Egely samt Region Syddanmarks socialfaglige konsulent. Møderne er som udgangspunkt aftalt til at blive afholdt pr. kvartal. Hertil kommer, at der efter behov afholdes ad hoc møder med Egely vedrørende magtanvendelse med deltagelse af personale fra Egely samt Region Syddanmarks socialfaglige konsulent og/eller jurister.”

Jeg bad i fortsættelse af det som jeg havde anført om anvendelse af isolation over for unge der er anbragt i den særligt sikrede afdeling, om en udtalelse fra Egely om hvordan bestemmelsen i magtanvendelsesbekendtgørelsens § 23, stk. 2, om psykiatrisk lægetilsyn virker i praksis.

Jeg bad herunder Egely oplyse hvornår lægen kan indfinde sig i institutionen i tilfælde af en beslutning om isolation set i forhold til tidspunktet for tilkaldelsen af ham/hende. Jeg sigtede hermed til Nr. Åbys geografiske beliggenhed navnlig i forhold til Odense.

Egely har oplyst at Egely ved akut behov for tilsyn kontakter lægehus eller vagtlæge, og at det herefter er lægen der afgør hvilket tilsyn der er behov for. Det er også lægen der eventuelt rekvirerer et yderligere tilsyn; i et tidligere tilfælde er der indhentet assistance fra Middelfart Psykiatriske Afdeling.

Inden jeg eventuelt foretager mig mere, beder jeg om at regionen og Socialministeriet – i lyset af ordlyden af den anførte bestemmelse, nu magtanvendelsesbekendtgørelsens § 38, stk. 2 – udtrykkeligt forholder sig til det som Egely har anført.

Opfølgning

Jeg har ovenfor bedt Egely og Region Syddanmark om oplysninger mv. vedrørende forskellige forhold. Jeg henviser til pkt. 3.13, 4.1, 6, 7.1, 9, 12, 13 og 13.2.

Jeg beder om at Egely sender institutionens oplysninger mv. gennem regionen med henblik på at regionen får lejlighed til at kommentere det som Egely anfører.

Jeg beder Region Syddanmark om at sende Egelys oplysninger mv. – og regionens egne oplysninger mv. – gennem Socialministeriet hvis oplysninger og bemærkninger jeg ligeledes udbeder mig.

Jeg har under pkt. 7.1, 7.3 og 13.2 udtrykkeligt henledt Socialministeriets opmærksomhed på visse forhold eller har udbedt mig oplysninger mv. fra ministeriet.

Underretning

Denne rapport sendes til Egely, Region Syddanmark, Socialministeriet, Folketingets Retsudvalg, Tilsynet i henhold til grundlovens § 71, stk. 7, og de unge i institutionen.

Lennart Frandsen
Inspektionschef